

§ 413

Planeringsdirektiv 2022

KSN-2021-03127

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. **att** fastställa planeringsdirektiv för Mål och budget 2023 med plan för 2024–2025 samt tidplan för arbetet enligt ärendets bilaga.

Sammanfattning

I december 2014 beslutade kommunstyrelsen om planeringsdirektiv för en ny mål- och budgetprocess. Mål- och budgetprocessen har sedan dess för varje år reviderats för att öka kvaliteten i de ekonomiska underlagen, skapa mer delaktighet från nämnder och bolagsstyrelser samt öka genomslagskraften för den politiska viljan.

Planeringsdirektivet 2022 beskriver fokus och förutsättningar för arbetet med Mål och budget 2023–2025.

Kommunfullmäktige beslutade den 8–9 november 2021 om Mål och budget 2022 med plan för 2023–2024. I och med det fastställdes kommunens inriktningsmål och indikatorer. Nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhets- och affärsplaner beslutas i respektive nämnd och bolagsstyrelse senast 31 december 2021.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 30 november 2021
- Bilaga Tidplan Mål och budgetprocess

Yrkanden

Fredrik Ahlstedt (M) yrkar:

- (1) att Genomföra en skattesänkning om 15 öre för 2023 och att mandatperioden förbereda för en skattesänkning om ytterligare 30 öre,
- (2) att ta fram en plan för att minska låneskulden på sikt,
- (3) att ytterligare öka tydligheten i styrningen gentemot förvaltningar och bolag avseende mål och uppdrag där målsättningen är minska antalet uppdrag och mål,
- (4) att kommunen ska ha ett resultat om 2,5 %.

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2021-12-07

Erik Pelling (S) yrkar avslag till Fredrik Ahlstedts (M) ändringsyrkande.

Jonas Segersam (KD) yrkar:

att Genomföra en skattesänkning om 50 öre för år 2023

att Följande finansiella mål ska gälla:

1. Ekonomiskt resultat, kommun

Minst två procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning.

2. Soliditet, kommunkoncern, inklusive pensionsåtagande

Soliditeten ska under perioden stärkas, inom ett intervall om 25-30 procent.

3. Låneskuld per invånare

Skuldutvecklingen ska begränsas och över tid inte öka mer än 2,5 procent årligen.

Jonas Petersson (C) yrkar:

att följande läggs till som fokus i arbetet med mål och budget för 2023

- En bättre mål- och resultatstyrning etableras i kommunen genom färre men bättre definierade uppdrag kopplade till kvantitativa indikatorer med angivna mål på ett, två respektive tre års sikt.

- Kommunens finansiella risker och räntekänslighet minimeras genom att en plan tas fram för att under kommande år successivt minska kommunens låneskuld.

- Kommunens konkurrenskraft stärks genom att kommunen planerar för en skattesänkning med 10 öre 2023, samt genom att kommunen bygger beredskap för ytterligare skattesänkningar när det ekonomiska utrymmet tillåter det utan sänkt kvalitet på kommunens välfärd och service.

Erik Pelling (S) yrkar avslag till Jonas Segersams (KD) ändringsyrkande och Jonas Peterssons (C) ändringsyrkande.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot Fredrik Ahlstedts (M) ändringsyrkande och mot Jonas Segersams (KD) ändringsyrkande och mot Jonas Peterssons (C) ändringsyrkande och finner att arbetsutskottet bifaller föreliggande förslag.

Reservationer

Fredrik Ahlstedt (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande med motiveringen:

I Moderaternas Uppsala ska det alltid löna sig att arbeta. Uppsalas framtida tillväxt är beroende av sänkt skatt för att vara en attraktiv plats i relation till andra kommuner i Mälardalsregionen. I vårt förslag till mål och budget la vi därför fram en skattesänkning om 15 öre som ett led i att återställa skattesatsen innan Socialdemokraternas höjning 2016. Det föreslog vi samtidigt som vi presenterar ett positivt resultat och tar ansvar för skattebetalarnas pengar.

För Moderaterna är det viktigt med realistiska budgetar och god framförhållning i

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2021-12-07

planeringsarbetet för verksamheterna. En god budgetdisciplin gör det möjligt att upprätthålla en god hushållning och skapar förutsättningar för lägre skatt och en minskad låneskuld.

Låneskulden per invånare i Uppsala kommun är fortsatt hög och har ökat kraftigt sedan det socialdemokratiska styret tillträdde. Vi vill vända den utvecklingen. För att stärka kommunens balansräkning, pressa ner låneskulden och för att uppmuntra företagsamhet vill vi fortsätta försäljningen av kommunala lokaler och verksamheter. Sådant som andra aktörer kan göra bättre ska kommunen varken äga eller vara huvudansvarig för.

Moderaterna vill se ett färre antal mål och uppdrag i Mål och Budget. Ett färre antal uppdrag skulle innebära en tydligare fokusering på kommunens verksamhet under planperioden. Löpande arbete ska utföras som vanligt utöver vad som specificeras i uppdragen Uppsala kommun varken kan eller ska göra för många saker samtidigt. Kommunens kärnverksamhet tillsammans med hantering av pandemin och dess efterdyningar ska prioriteras.

Jonas Petersson (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande med motiveringen:

Centerpartiet ser ett stort behov av att reformera kommunens mål- och resultatstyrning och vässa kommunens förbättringsarbete. I dagsläget riktar kommunen alldeles för många mål och uppdrag till alldeles för breda delar av kommunorganisation. Genom färre, smalare och vassare mål tydligt riktade till relevanta delar av kommunorganisationen kan kommunen förbättra invånarnas välfärd och service snabbare och mer effektivt.

Vidare ser Centerpartiet betydande risker med kommunens omfattande och snabbt växande låneskuld. Denna bygger in finansiella risker och stor räntekänslighet i kommunens verksamhet. För att minska dessa vill Centerpartiet se en plan att minska kommunens låneskuld.

Uppsala kommuns konkurrenskraft urholkas av att vår skattesats är hög relativt de kommuner vi konkurrerar med om invånare och arbetskraft. För att stärka kommunens konkurrenskraft vill Centerpartiet därför gradvis sänka det kommunala skattetrycket ned till en nivå jämförbar med nivån i de jämförbara kommuner vi i första hand konkurrerar med. Skattesänkningar kan emellertid endast komma på tal då ekonomin tillåter det utan kvalitetssänkningar inom välfärd och service.

Jonas Segersam (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till Kommunstyrelsen

Datum:
2021-11-30

Diarienummer:
KSN-2021-03127

Handläggare:
Maria Ahrgren

Planeringsdirektiv 2022

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

1. **att** fastställa planeringsdirektiv för Mål och budget 2023 med plan för 2024–2025 samt tidplan för arbetet enligt ärendets bilaga.

Ärendet

I december 2014 beslutade kommunstyrelsen om planeringsdirektiv för en ny mål- och budgetprocess. Mål- och budgetprocessen har sedan dess för varje år reviderats för att öka kvaliteten i de ekonomiska underlagen, skapa mer delaktighet från nämnder och bolagsstyrelser samt öka genomslagskraften för den politiska viljan. Planeringsdirektivet 2022 beskriver fokus och förutsättningar för arbetet med Mål och budget 2023–2025.

Kommunfullmäktige beslutade den 8–9 november 2021 om Mål och budget 2022 med plan för 2023–2024. I och med det fastställdes kommunens inriktningsmål och indikatorer. Nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhets- och affärsplaner beslutas i respektive nämnd och bolagsstyrelse senast 31 december 2021.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Den demografiska utvecklingen, invånares förväntningar och att Uppsala växer ställer fortsatt krav på kommunal välfärd, på fysiskt och socialt investeringsperspektiv i samhällsplaneringen samt på stärkt integration för att säkra ett hållbart samhälle. FN:s agenda för hållbar utveckling balanserar de tre dimensionerna, den ekonomiska, den sociala och den ekologiska hållbarheten. Uppsala kommun arbetar med mål- och resultatstyrning. Det betyder att politiker styr utifrån de mål de sätter upp och de

resultat som kommunens verksamheter ska uppnå. Målen i Agenda 2030 är integrerade i kommunfullmäktiges nio inriktningsmål som styr den kommunala verksamheten och strävar mot att skapa en gemensam riktning och förändring i hela den kommunala verksamheten:

1. Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.
2. Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i.
3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande.
4. Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet.
5. Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete.
6. Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande.
7. Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning upplever trygghet, frihet och tillgänglighet.
8. I Uppsala ska ingen lämnas utanför och invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället.
9. Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala.

Konsekvenserna av coronapandemin har förändrat de ekonomiska förutsättningarna för kommunen som framöver ställs inför nya utmaningar. De statliga stödåtgärderna till kommunsektorn, företag och hushåll har bidragit till att dämpa de ekonomiska konsekvenserna av pandemin, men de generella statsbidragen och merparten av de statliga stödåtgärderna är av tillfällig karaktär och löser inte de långsiktiga och därmed strategiska utmaningarna. För att klara välfärdsuppdraget och samtidigt finansiera en betydande del av investeringarna och samhällsbygget måste nämnder och bolag fortsätta arbetet med resultatförstärkande åtgärder så som effektiviseringar, förbättrade arbetssätt och implementering av ny teknik. Såväl skatteunderlagets utveckling som ett begränsat utrymme för taxe- och avgiftshöjningar behöver beaktas.

Den ekonomiska planeringen för planperioden ska därför ha fokus på ekonomisk styrning i syfte att stärka Uppsala kommuns finansiella ställning både på lång och kort sikt. Mot bakgrund av planerade investeringar i kollektivtrafik behöver såväl de finansiella målens årliga nivåer som effektiviseringskrav analyseras och bedömas för att säkerställa en långsiktig hållbar ekonomi och verksamhet. De finansiella målen styr mot stärkt balansräkning och hållbar tillväxt:

1. Ekonomiskt resultat, kommun
 - Minst två procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning.
2. Soliditet, kommunkoncern, inklusive pensionsåtagande
 - Soliditeten ska under perioden stärkas, inom ett intervall om 25–27 procent.
3. Låneskuld per invånare
 - Skuldutvecklingen ska begränsas och över tid inte öka mer än fem procent årligen.

Beräkningen av nämndernas föreslagna budgetramar (kommunbidrag) 2023 med plan för 2024–2025 sker enligt tidigare fastställd resursfördelningsmodell.

Inför budgetarbetet med Mål och budget 2023 med plan för 2024–2025 föreslås följande fokus och justeringar i mål- och budgetprocessen för att stärka arbete med att skapa en hållbar kommun, både ekonomiskt, ekologiskt och socialt:

- Särskilt fokus läggs på hela koncernens samarbete för att stärka arbetet utifrån de i Mål och budget 2022–24 beskrivna fyra prioriterade fokusområdena: *Jobb och företagande, likvärdig skola, trygghet och fossilfritt 2030*.
- I framtagandet av Mål och budget 2023 med plan för 2024–2025 analyseras effekterna av coronapandemin för verksamheterna och en fördjupad analys av befolkningsutvecklingen och dess effekter för verksamheterna genomförs.
- För att Uppsala ska fortsätta växa ansvarsfullt med en bibehållen ekonomi i balans ökar kravet på prioriteringar i investeringsverksamheten och kostnadsmedvetenhet i projekt. Ekonomistyrningen ska stärkas ytterligare genom en koncernövergripande investeringsberedning med fokus på analys och prioriteringsunderlag för att begränsa investeringsutgifterna och de långsiktiga ökade driftkostnader som investeringarna medför.
- Beslutsunderlag och process för beredningen av koncernens samtliga taxor och avgifter utvecklas i syfte för att förbättra beslutsunderlag och öka tillgängligheten till aktuella taxor och avgifter för invånare.
- Under 2021 har nya arbetssätt för att ta fram ändamålsenliga indikatorer kopplat till kommunfullmäktiges inriktningsmål för att följa utvecklingen implementerats. Arbetet med att utveckla en tydlig och ändamålsenlig styrning och uppföljning kring kommunfullmäktiges inriktningsmål fortsätter under 2022.
- Förslag på Mål och budget 2023–2025 behandlas i kommunstyrelsen den 15 juni och skickas därefter ut på remiss till nämnder för yttrande samt bolagsstyrelser för kvalitetssäkring. I samband med detta föreslår nämnder och bolagsstyrelser sina taxor och avgifter för kommunfullmäktige att besluta. Nämnder ska också inkomma med en beskrivning av kommunalt finansierad verksamhet där planerad fördelning mellan verksamhet utförd i egenregi och externa utförare framgår.

Förslag på reviderad mål- och budgetprocess redovisas i **bilaga**.

Ekonomiska konsekvenser

Genom ett effektivt och strukturerat budgetarbete säkerställs att kommunens ekonomi blir långsiktigt hållbar.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 30 november 2021
- Bilaga Tidplan Mål och budgetprocess

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ola Hägglund
Ekonomidirektör och
biträdande stadsdirektör

